

Els Simons

Oma vertelt

Ik was vijf in 1940

2017

Voor mijn kinderen, Hilde en Marc

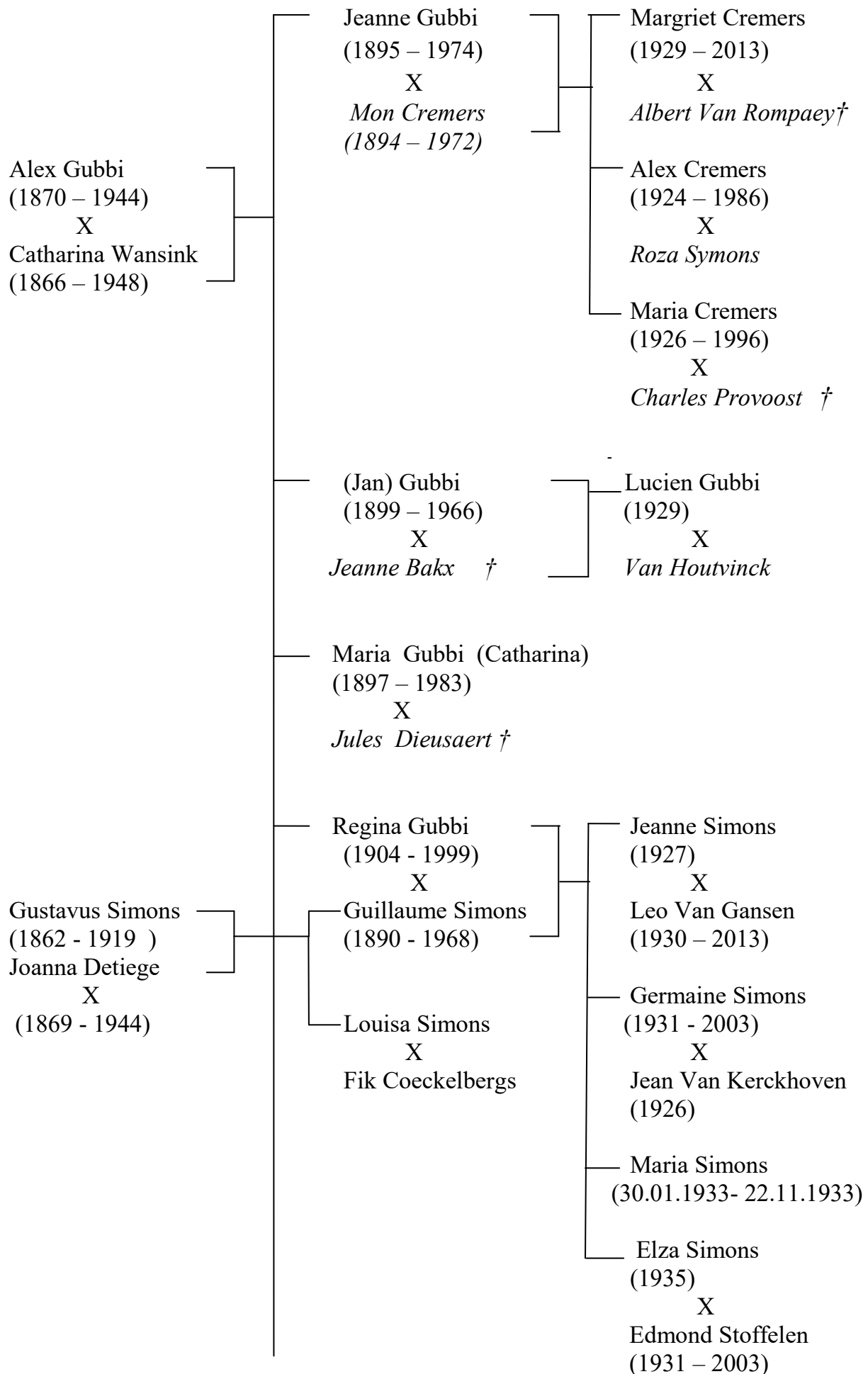
Wim en Ann

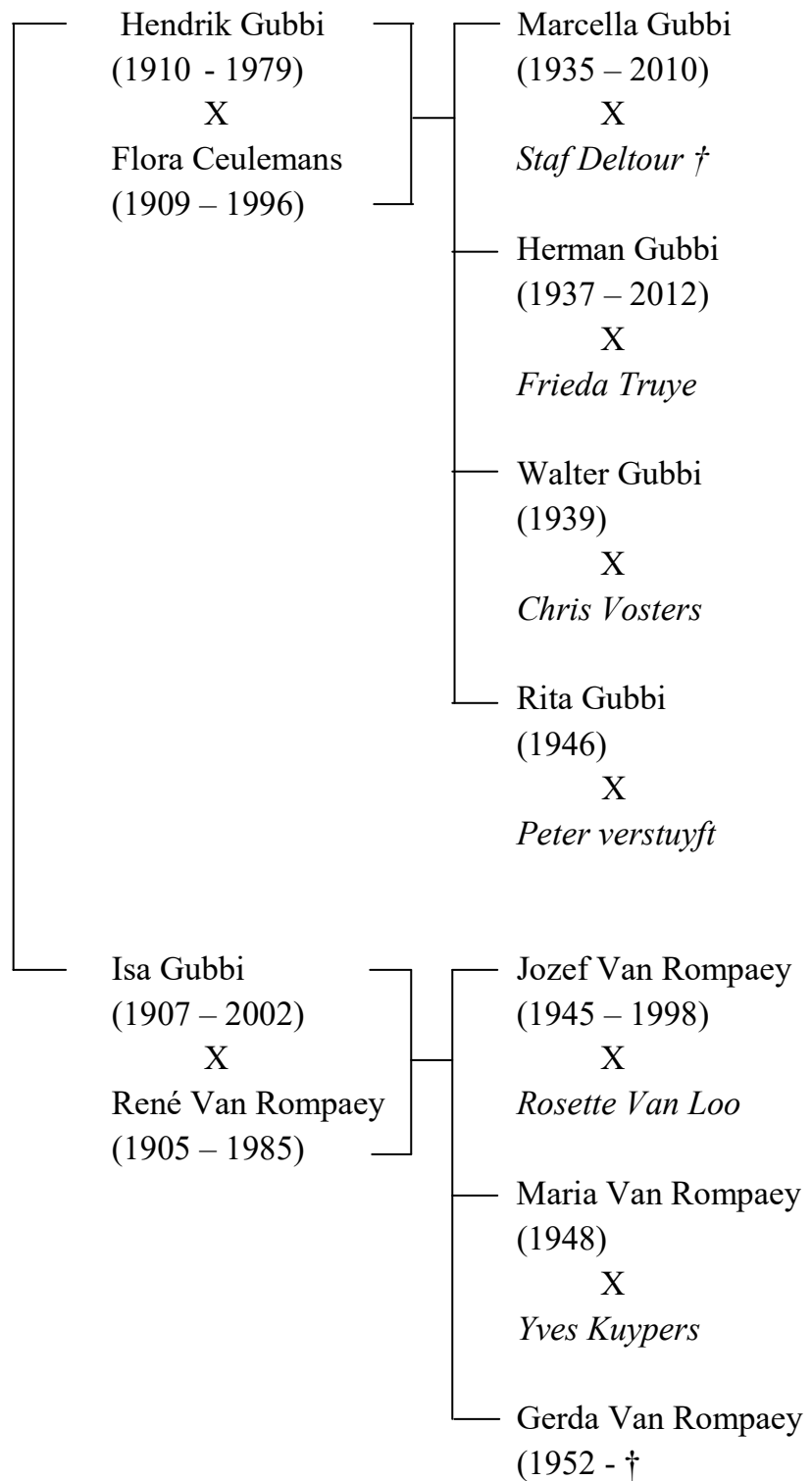
Voor mijn kleinkinderen, Pieter, Wouter, Elise

Karen, Ben, Tom

INHOUD

Inhoud	5
Stamboom	7
Voorwoord	9
Op de tweede verdieping	11
De zolder	14
De voorkamer en de veranda	15
Boven	24
De winkel	27
Voor de oorlog	30
“Het is zover”	36
Op bezoek	47
Nog op zondag	50
Naar school	54
“Ons nestje”	70
Het einde van de oorlog is in zicht	79
V- bommen	81
Uit mijn agenda 1945	87
Feesten	94
Tante Isa en nonkel René	100
De normaalschool	104
Op reis	118
Verder nog in de jaren vijftig	122
Epiloog	125





- Voorwoord -

Naarmate je ouder wordt kijk je weleens meer terug naar het voorbije en wil je die herinnering best neerschrijven.

Ik vertelde al zoveel aan mijn kleinkinderen en regelmatig vragen ze nog hoe het vroeger was bij oma.

Ik ben Elza maar in mijn tienerjaren werd dit Els, veel toffer. Ik ben thuis in de Pothoekstraat 14 Antwerpen geboren op 6 juni in 1935. Ik heb twee oudere zussen. Een derde zusje, Maria is overleden op de leeftijd van elf maanden, waarschijnlijk wegens wiegendood of stuipen.



Mama met Jeanne, Germaine en Elza.(1935)

Mijn oudste zus, Jeanne, achteraf noemden we haar Jo, werd geboren op 13 oktober 1927 en Germaine, eens getrouwd, Minneke, werd geboren op 24 juni 1931.

Mijn vader, Guillaume Simons, is geboren in Antwerpen op 17 oktober 1890 en is er overleden op 11 februari 1968.

Mijn moeder, Regina Gubbi, werd geboren in Amsterdam op 4 juni 1904 en overleed in Wommelgem op 22 mei 1999.



Huwelijk op 15 januari 1927

- Op de tweede verdieping -

Op de tweede verdieping, onder het dak bevonden zich twee kleine mansardekamers. Dit was best wel knus, zo'n kleine kamer onder een schuin plafond. Het behang tegen de muren had een bloemetjesmotief; de vloer was bedekt met balatum. Eén ervan was de slaapkamer van mijn oudste zus. In de tweede kamer sliep ik samen met Germaine in één bed, een ijzeren wit geschilderd spijlenbed. Boven op de vier hoeken van de spijlen stond een koperen bol, die al gelost was doordat we er steeds maar aan bleven draaien. Dit bed was waarschijnlijk niet breed want we duwden elkaar regelmatig opzij om iets meer plaats te veroveren. De matras was een zak van gestreept katoenen tijk, gevuld met kapok. Dit voelde wel hard aan, alhoewel ma ze elke dag goed opschudde en enkele keren omdraaide, zodat ze luchtig werd. Dit was hard labeur want zo'n matras was loodzwaar.

Het hoofdeinde van het bed stond onder het schuine dakgedeelte waarin zich een dakraampje bevond dat we konden openzetten met een metalen staaf. Op dit raam verschenen in de winter de mooiste ijsbloemen waar we met onze vinger over tekenden en die lijnen smolten dan onder de warmte. In de zomer was het dan weer snikheet in dit kleine kamertje. 's Nachts lieten we het dakraam open staan met tot gevolg dat we tot laat in de nacht de muziek hoorden uit het café over ons. Die muziek werd uit een jukebox getoverd. De volgorde van de deuntjes waren altijd hetzelfde zodat ik al gauw wist welk liedje er volgde. Het meest beklivende was 'The Third Man', maar dat dateert al van na de oorlog in 1949. Een café over de deur was niet zo verwonderlijk want in elke straat was er wel een café. In de jaren zestig verdwenen veel van deze volkscafés.

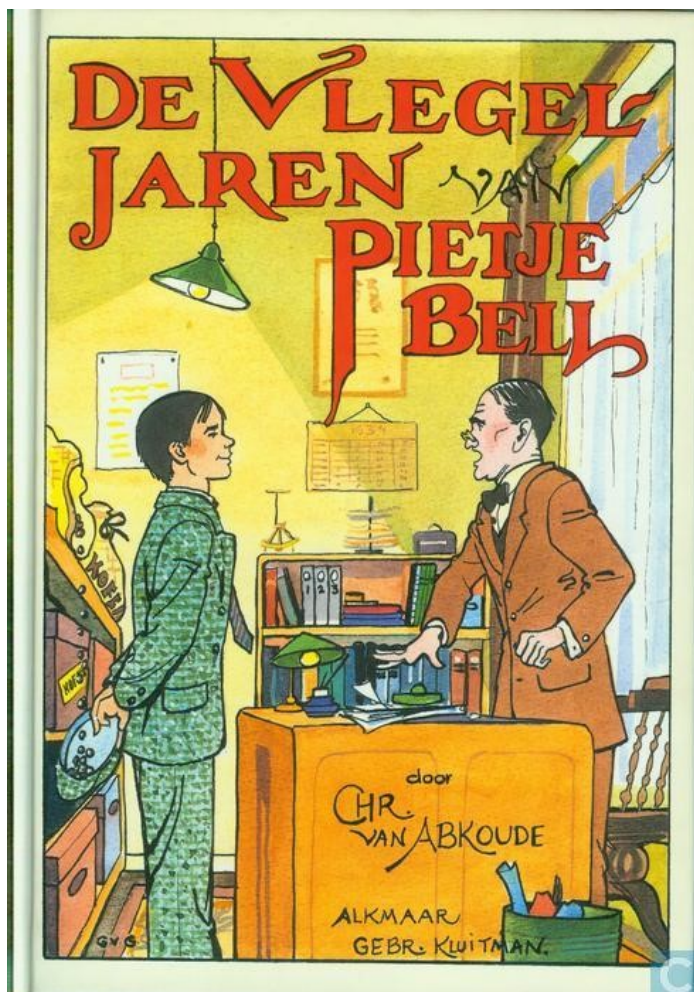
Verder stond er in deze kamer nog een piepklein kastje, groen geschilderd, waarin we onze eerste leesboeken konden zetten. We noemden ze de boeken van zes frank. Met onze verjaardag kregen we al eens zo'n boek uit deze reeks. Toen ik zes frank gespaard had

mocht ik er een boek uitkiezen in de boekenwinkel over ons.

Urenlang bleef ik in de winkel om uit deze reeks het meest spannende boek te kiezen. Het waren heerlijke verhalen over kostschoolmeisjes en hun belevenissen en fratsen. De grappen die die meisjes allemaal durfden uitsteken op het internaat zouden we ook wel graag nadoen. Toch vonden we het veiliger om het braaf te houden. Wel hielden we er ideetjes aan over die Germaine en ik gebruikten om Jeanne te plagen. Zo staken we een stekelachtige borstel achteraan tussen haar lakens of naaiden haar nachtjapon onderaan dicht. En dan maar hopen op enige reactie.

De hoofdpersonages in het boek hadden een club opgericht, wat prompt door Germaine en mij overgenomen werd. In een hoekje achter het hoofdeinde van het bed, onder het schuine dak was juist plaats om een appelsienkist te zetten die als tafeltje dienst deed. Dat

werd ons vergaderplekje. We zaten op de grond. We stelden een heus reglement op. En doordat de school meer en meer aandacht besteedde aan het promoten van het ABN, het Algemeen Beschaafd Nederlands, werd dit ook bij ons het voornaamste punt uit het reglement. Tijdens de vergadering werd dialect verboden. Als je betrapt werd was er een geldboete aan verbonden van één centiem, of waren het vijf centiem. Van deze centjes kochten we dan een snoepje



of koekje om in een volgende bijeenkomst van deze lekkernij te kunnen snoepen. Of er veel gesnoept werd denk ik niet.

Er was altijd wel een reden om aan de boete te ontsnappen, ‘het telde even niet’.

Germaine had ook de spannende boeken ‘Dik Trom’ en ‘Pietje Bell’. Die belhamels gleden van de trapleuning van boven naar beneden in vliegende vaart. Toen ik dat ook probeerde zat de vliegende vaart er niet bij. ‘Belleke trek’ – aan een huis aanbellen en met de groep kinderen weglopen tot achter de hoek – werd door meerdere kinderen overgenomen. Mee aanbellen durfde ik niet, maar een enkele keer deed ik wel mee in de groep en haastte mij om snel weg te lopen.

Het kleine kastje heeft ook een geschiedenis. Met de verhuis in 1955 werd het meegenomen naar de Jules Bilmeyerstraat waar het dienst deed om in de kelder de verfpotten en borstels in weg te zetten. Toen ma verhuisde na het overlijden van pa in 1968 ging het kastje weer mee en stond het op een klein terrasje aanleunend aan de tuin voor het herbergen van tuingereedschap. Later moesten we het appartement van ma in de Boekenberglei in Deurne leegmaken en weer palaverden we wat er met het ondertussen toch al antiek geworden kastje moest gebeuren. Jan en Germaine namen het mee en lieten het restaureren. Moest Jan ooit verhuizen neem ik het toch wel terug en zoek er een plaatsje voor. Gewoon nostalgie.

* * *